

וקמ"ל שגזרו השקאה בקילון ²⁷⁵ אפי' בדבר מועט כגון זה שאין בו טורח בהשקאה ²⁷⁶ דשדה גדולה משום דלא פלוג רבנן.

מדלין מים לירקות כדי לאכלו, פי' כדי לאכלן במועד דכל שהוא לצורך אוכל נפש מטרח טרחי' כל מה דאפשר ואפי' דש וקוצר וטוחו, ואפי' בפרהסיא כדאי' לקמ' ²⁷⁷. ומסתברא דהכא קמ"ל דכיון שעומדין וראוין לאכילה ועומדין לימכר מדלין להשקותן ²⁷⁸, ולא סוף דבר שזה ממש צריך לאכלו, דא"כ פשיטא.

ואם בשביל ליפותו, פי' שיתבשלו מהר לצורך ²⁷⁹ לאחר המועד אסור, ואפי' בבית השלחין קאמר דקילון אסור הוא בו ²⁸⁰, דאלו בבית הבעל פשיטא דלא טרחינן.

ליתי מר ולישמתייה, פי' דכל מאן דעבר אדרבנן, שהוא ²⁸¹ חייב נידוי ²⁸².

[ד, ב] מאי מדלין שלופי, פי' ללקוט מהם בנתים כדי להרחיבן והוא טירחא זוטא ²⁸³, והא קמ"ל דכיון דחזי לאכילה, אעפ"י שהוא מתקן הנשארות

למעלה מזו וביניהם ברכה שנתמלאת מתמצית מימי העליונה ויכולין להשקות ממנה התחתונה ²⁶⁹ בלא שום כלי ²⁷⁰.

ופרכינן והא עבידא דפסקא הברכה ויצטרך לטרוח ולהביא ממקום אחר.

ופרכי'. ועדיין היא משפטפת, פי' שלא נתיר אלא בעוד שמשפטפת מן העליונה על ברכה זו והשתא ליכא למיחש, ובודאי דהוה לן למפרך דהא סוף סוף כשיפסק הטפטוף פסיק האי ואתי למטרח, אלא שזהו מה שבא רב ופי' דמיירי שלא פסק מעין הראשון, והשתא חשיבי ע"י נצוקות אלו כאלו התחתונ' משקין אותה מן המעין עצמו ובמעין לא גזרו דפסיק. וכל אלו האוקמתות פי' אחר פי' לקיים הברייתא ²⁷¹, ויש פירושים אחרים וזהו הנכון.

והא דאמרי' לעיל, שנתמלאו מערב יו"ט, לרבנות נקט דאלו בשנתמלאו במועד ²⁷² דהו"ל למיחש ולמגזר שמא הרואה סבור כי היום טרחו למלאתן ²⁷³, לפי שרואה אותו בלא מים קודם י"ט. שתי ערוגות וכו', פי' בבית השלחין ²⁷⁴ היא,

ולפנינו: שנוטפת. ²⁶⁹ וכ"פ רש"י—גמרא והראב"ד (הובא בהמכתם ותוס' הרא"ש) ומאירי וחדהר"ן ונמוקי' ועוד, אבל רש"י—רי"ף ומכת"י (והובא בתוס' הרא"ש) פירש: בריכה שנטפה מעט מעט מבריכה שבשדה בית השלחין אחר מותר להשקות ממנה שדה בית השלחין זה, ועי' בתוס' הרא"ש שהקשה ע"ז: דשתי בריכות מאן דכר שמיה, ועוד הא דקאמ' והוא דלא פסק מעין הראשון מעין מאן דכר שמיה. וראה פי' לרשב"א ושיטה. ²⁷⁰ משמע דלהשקות בכלי אסור אפי' ממעין וכ"כ רבינו בסמוך ד"ה שתי ערוגות והער' ²⁷⁵. וכ"כ בריצב"ג הלי חו"ה עמ' ח': ובית השלחין נמי ממעין דקא ממשכי מיא ואולי ולא נפיש טרחיה הוא דמשקין וכ"כ המאירי (עמ' ו' הער' ⁴): אף כשהותרה השקאה ממעין לא הותרה אלא בשמימי המעין יכולין לימשך בשדה בלא דלייה. וכ"כ הכס"מ יו"ט פ"ז ה"ב בדעת הרמב"ם (ועי' פמ"ג א"א תקל"ז ס"ק א'), וכ"כ מ"ב שם ס"ק ז', וראה הג' רש"י. ²⁷¹ „וכל אלו — הברייתא", מיותרות, דחייב"ה. ²⁷² בפ"י ב, ודפ' נוסף: אפשר. ²⁷³ נראה מדבריו דבמועד אסור למלאות, ולשיטתו לעיל הער' ²⁷⁰ דבכלי אסור, וכ"כ במאירי ד"ה הפסיקות הער' ³, וראה רש"י—מכת"י ד"ה בריכות ושיטה ד"ה והבריכות. ועי' עוד חדהר"ן ד"ה י"ג הפסקות ובהע' ⁶. (וראה ר"ח). ²⁷⁴ ראה לקמ' הער' ²⁸⁰. ²⁷⁵ לשיטתו לעי' הער' ²⁷⁰ דאף ממעין, בבית השלחין אסור להשקות בקילון. אבל רש"י ונמוקי' פיר' משום טירחא יתירא וכ"פ רבים

מהראשונים, ועי' חדהר"ן והמכתם [והרמב"ם יו"ט פ"ח ה"ב כתב: מפני שהוא טורח גדול, ולכאורה להרמב"ם דסובר דאסור להשקות בכלי אפי' ממעין, לעי' הער' ²⁷⁰ למה פירש הטעם "שהוא טורח גדול", ואולי י"ל בדוחק כונתו דעצם דליה בכלי הוא טורח גדול, אע"פ שכאן לא הוי טירחא יתירא, וכרבינו וצ"ע. ²⁷⁶ צ"ל: כהשקאה. ²⁷⁷ יב, ב וראה מש"כ רבינו שם, וכ"כ הרמב"ן בלקוטיו עי"ש, אפי' בקילון מותר כדמשמע מרבינו לקמן הער' ²⁸⁰ וכ"כ תוס' הרא"ש והמאירי: בין בבית הבעל, בין בבית השלחין, אפי' בטרח יתר כגון דליה מן הקילון וכיוצא בה, וכ"כ מתוס' ד, ב ד"ה מדלין. ²⁷⁸ בכ"י ב: משקי' אותם. ²⁷⁹ בכ"י ב, ליתא תבה זו. ²⁸⁰ משמע דהשקאה בקילון לא הותרה בבית השלחין לאחר המועד אפי' במקום פסידא, רק לצורך המועד, (ראה לע' הער' ²⁷⁰) משום טירחא, וכ"כ המ"מ יו"ט פ"ח ה"ב עי"ש, וכ"כ במאירי (עי"ש בהער' ³) אבל רש"י ונמוקי' פי' ליפותן אסור דהרווחא היא ולשיטתם דפסידא מותר אפי' בקילון (ראה לע' הער' ²⁷⁵), וכ"כ בתורא"ש ובהע' ⁴, (ועי' ב"ח תקל"ז ד"ה ירקות, וראה חד' רעק"א שם ס"ד.). ²⁸¹ צ"ל: הוא, ככ"י ב. ²⁸² ראה שיטה, ועי' ש"ך יור"ד של"ד ס"ק ע'. ²⁸³ לכאורה צ"ע מה דכתב רבינו „והוא טירחא זוטא" כיון דלוקט לאכילה, הרי מותר אפי' בטירחא גדולה, וכדכ' רבינו לעיל הער' ²⁷⁷, ונראה דהנה התוס' הרא"ש בשם הראב"ד הקשה: ואע"ג דאמרי' בשילהי פירקין (י, ב) האי מאן דפשח